

Högstadiet: Cashhjälte

Lärarens anvisningar för modellektion (30 min)

För läraren

- Lektionens mål
- • Eleven lär sig om att tjäna pengar och att spara. Eleven inser betydelsen hur sparande påverkar den egna ekonomin.
- • Eleven får använda kunskaper hen lärt sig inom matematikundervisning för att lösa uppgifterna.

- **Lektionens uppbyggnad** *Lektionens längd ca 30 min*
 1. Bekanta sig med lektionens ämne (5 min)
 2. Spela spelets kapitel
 1. Jobba hos mommo, 2. Inte bara jobb och 3. Första jobbet (ca 10 min)
 3. Göra räkneuppgifterna självständigt (10 min)
 - Samla fickpengar genom att dela ut reklam
 - Att skaffa besparingar till en moped
 4. Kontrollering av uppgifter (5 min)

1. Väcka intresse för ämnet

Väck intresse i dina elever. Uppmuntra eleverna att fundera på sina konsumtionsvanor med hjälp av exemplen nedan.

Eleverna räcker upp handen ifall hen svarar ja på frågan som ställs. Dessutom kan läraren välja någon elev som vill berätta ett eget exempel, eller också besvara frågan själv.

- **Har ni någon gång sparat pengar till ett större inköp?** *Läraren kan själv berätta till vad hen har sparat pengar till senast och vad hen sparade till när hen var i elevernas ålder.*
- **Har ni någon gång räknat hur mycket en produkt kostar efter en rabatt?** *Läraren kan till exempel berätta om någon gång hen sparat pengar på att köpa en produkt på nedsatt pris.*
- **Har ni någon gång valt en billigare produkt i stället för en dyrare?** *Läraren kan med egna exempel berätta om någon gång hen köpt en billigare produkt i stället för en dyrare [till exempel bil, telefon, cykel osv.]*
- **Har ni tjänat pengar genom att göra små jobb hemma eller någon annanstans?** *Läraren kan berätta om sin barndom eller ungdom.*
- **Har ni gjort impulsköp?** *Läraren kan ge egna exempel.*
- **Har ni någonsin gjort dåliga köpbeslut?** *Läraren kan berätta om sina.*

2. Spela Cashhjalte-spelet (ca 10 min)

- Introducera eleverna till Cashhjalte-spelet, låt dem spela i ca 10 minuter. Målet är att spela igenom kapitlen 1. Jobba hos mommo och 2. Inte bara jobb
- Eleverna får spela så långt de hinner under 10 minuter. Kapitlen kan spelas som hemläxa om man så vill.
- Spelet hittas här: cashhjalte.fi
- Kapitlen 1 och 2 handlar om: använda pengar, tjäna pengar, sparande samt hållbara konsumtionsvanor.

3. Räkneuppgifter (ca 10 min)

- Efter spelet får eleverna räkna några uppgifter. Dela ut uppgifterna eller visa dem en i taget på tavlan. Uppgifterna kan lösas självständigt eller i grupper.
- **1. Fickpengar genom att dela ut reklam**
- **UPPGIFT:**

Venni, Kalle och Milla har bestämt att tjäna lite extra genom att dela ut reklamtidningar. De får i uppdrag att dela ut 2600 reklamtidningar i samarbete med staden. Hur jämnt delades reklamen ut bland ungdomarna? De delade ut tidningarna så här:
- Venni delade ut tre gånger så mycket reklam som Kalle och Milla tillsammans. Milla delade ut fyra gånger så mycket reklam som Kalle. Hur många reklamtidningar delade ungdomarna per person?
- Skriv en ekvation och lös den.

- **UPPGIFT 2: Att skaffa pengar till en moped**
- Venni vill spara pengar till en moped. En moped kostar 800 euro. Venni sommarjobbar, och får totalt 320 euro i lön. Dessutom får Venni årligen 60 euro i födelsedagsgåva av sina släktingar, samt 30 euro i månadspeng av sina föräldrar.
- Hur många månader går det tills Venni har råd med en moped, så länge Venni sparar alla sina pengar? Venni arbetar i juni och har födelsedag i oktober. Nu är det maj.

4. Avsluta lektionen

- I slutet av lektionen kontrolleras räkneuppgifterna tillsammans i klassen.

Svar på uppgifterna

- **SVAR uppgift 1:**
- $V + K + M = 2600$
- $V = 3(K+M)$
- $M = 4K$
- $3(K+M) + K + 4K = 2600$
- $3(K+4K) + K + 4K = 2600$
- $20K = 2600$
- $K = 2600 / 20$
- Kalle = $130[\text{RO1}]$
- Milla = $4 \times 130 = 520$
- Venni = $3 (130 + 520) = 1950$
- Kontrollräkning: $1950 + 520 + 130 = 2600$

- **SVAR uppgift 2:**
- Eftersom det är maj, får Venni snart sina sommarjobbspengar och födelsedagen är också på kommande
- $320 + 60 + 30x = 800$, där x är mängden månader.
- $30x = 420$
- $x = 14$
- Venni får alltså inbesparat pengarna inom 14 månader. (Dvs nästa år i juli eftersom det var maj enligt uppgiften)
- Svaret hittas också här på finska: <https://tat.fi/wp-content/uploads/2022/08/Taloussankari-matematiikan-opeohjeet-6.pdf>